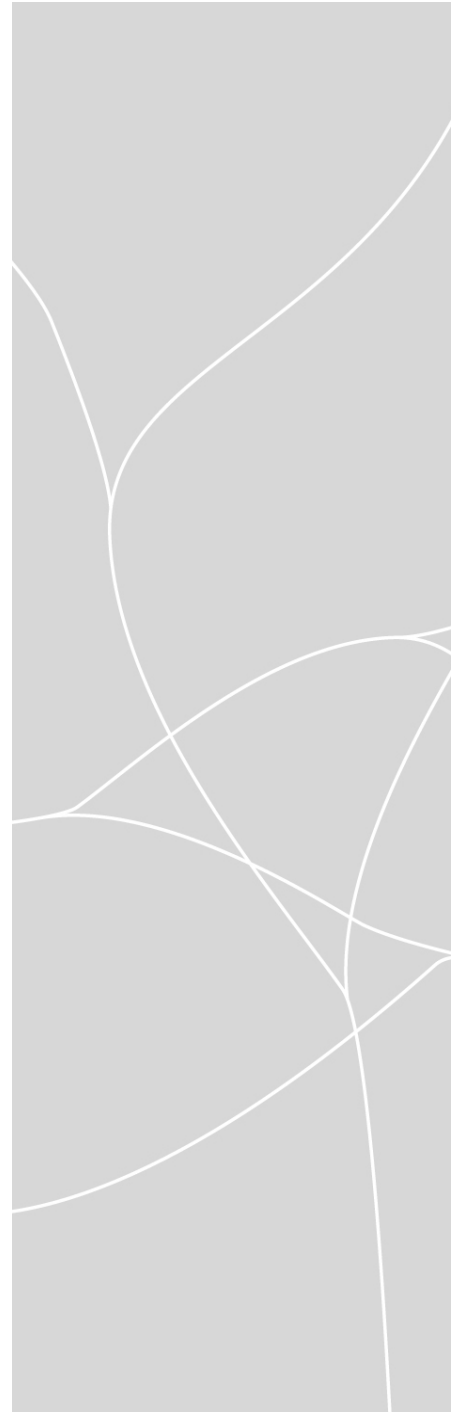

Krisledningsplan

Förskolenämnden

Upprättad
Datum: 2017-11-27
Version:
Ansvarig: Sara Ek
Förvaltning: Förskoleförvaltningen
Enhet: Kommunikationsavdelningen

Innehållsförteckning

Krisledningsplan	1
Innehållsförteckning	2
1. Inledning.....	3
Övergripande mål vid krishantering i förvaltningen	3
Vad är en kris?	3
2. Krishantering	4
Tre grundprinciper	4
Krihantering på olika nivåer	4
Checklista vid händelse/kris	4
Aktivering och inlarmning	6
Behov av kommuncentral samordning och stöd.....	6
3. Krisledningsorganisation	7
Förskolechef	7
Förskoleområdets krisgrupp	7
Utbildningschef	7
Förvaltningsdirektör	7
Förvaltningens krisledningsgrupp.....	8
Beslut av nämnd.....	8
Beredskapssamordnare	8
4. Stödfunktioner	9
Kriskommunikation	9
Krisstöd.....	9
5. Dokumentation och utvärdering	10
Utbildning.....	10
Övning	10
6. Avslut	10
Bilagor	11

1. Inledning

Förskolenämnden har ett ansvar att samordna krisledningsarbete före, under och efter en kris inom nämndens ansvarsområde. Målet är att nämnden med sin förvaltning ska ha en god förmåga att motstå, anpassa sig till, klara av, återhämta sig från samt lära av oönskade händelser som drabbar den enskilda verksamheten.

I *Program för Malmö stads krisberedskap 2016-2019*¹ anges att varje förvaltning ska upprätta en krisledningsplan som beskriver hur förvaltningen operativt hanterar kriser som berör dess verksamhet. Nämndens krisledningsplan ska revideras i samband med varje mandatperiod, eller senast ett halvår efter att den centrala krisledningsplanen fastställts. Planen ska vara förenlig med den centrala krisledningsplanen.

En förskola är en plats där många små barn och personal vistas under många timmar varje dag. Höga krav ställs på säkerhet och krishanteringsförmåga hos varje förskoleenhet där den ska fungera väl och vara tydlig i en krissituation. Alla medarbetare ska ha kännedom om innehållet i krisledningsplanen. Till planen hör även en *Instruktion vid krissituationer* med anvisningar kring förskolornas egna krisgrupper, se bilaga 1.

Krisledningsplanen med bilagor ska finnas lätt tillgänglig såväl digitalt som analogt.

Övergripande mål vid krishantering i förvaltningen

- Minska konsekvenserna av inträffade händelser för dem som omfattas av förvaltningens ansvar
- Säkerställa driften av förvaltningens verksamhet och förhindra eller begränsa skador på människor, miljö och egendom
- Upprätthålla förtroendet för förvaltningen
- Ta initiativ till samordning och koordinering med andra aktörer vid behov
- Ge alla medborgare och andra aktörer så goda förutsättningar som möjligt att fatta egna beslut genom att sprida snabb, tillförlitlig och tydlig information

Vad är en kris?

En kris uppstår när något, ofta oväntat, händer som gör att verksamheten inte själv kan hantera det. Det kan handla om både fysiska kriser och/eller förtroendekriser. För att kunna hantera och möta en kris handlar det om att förbereda sig på att hantera det oväntade.

¹ Program för Malmö stads krisberedskap 2016-2019 s 21.

2. Krishantering

Tre grundprinciper

Det finns tre viktiga principer att ta hänsyn till när det gäller hanteringen av kriser i samhället:

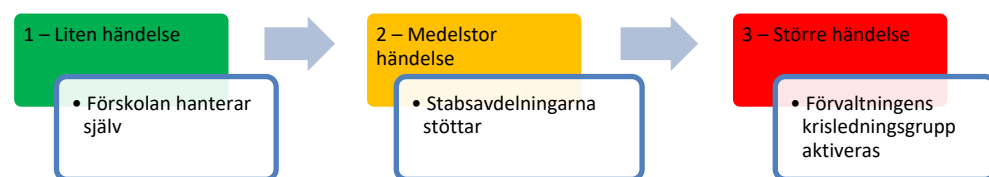
- **Ansvarsprincipen** - den som har ansvar för en verksamhet under normala förhållanden har motsvarande ansvar vid kris. Krisen ska så långt det är möjligt hanteras av den verksamhet som är drabbad.
- **Närhetsprincipen** - kriser ska hanteras så nära händelsen och berörda människor som möjligt. Det innebär att varje förskoleenhet ska vara rustad att kunna hantera smärre händelser och mindre krishantering.
- **Likhetsprincipen** - så långt det är möjligt ska samma organisation gälla i kris som i vardag. Krishanteringen ska ha likartade rutiner för alla Malmö stads förskolor.

Krishantering på olika nivåer

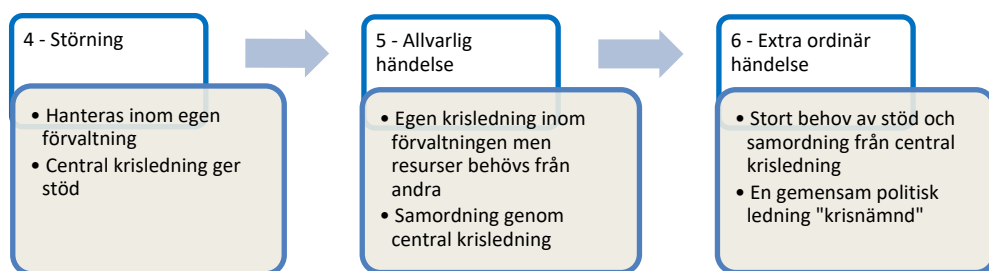
Krisledningsplanen används vid olika krislägen inom förvaltningen.

Illustrationen nedan visar hur krishantering i Malmö stad delats in i sex nivåer. Det måste avgöras vid varje tillfälle vilken nivå en händelse ska hanteras på. Krisen kan även förflytta sig över tid mellan nivåerna.

Förskoleförvaltningens nivåer:

Kommunövergripande nivåer:

Ovanstående sex definierade krisnivåer redovisas i texten nedan.

Checklista vid händelse/kris

När en händelse/kris inträffar måste berörd medarbetare/förskolechef veta vad som ska göras och av vem. Nedanstående bild visar vem som är ansvarig, vem som kommunicerar och vilka stödfunktioner som kan behövas i samband med kris. Checklistan finns även i bilaga 2.

Checklistan gäller även vid händelser som drabbar stabsavdelningarnas medarbetare. I matrisen nedan jämföras enhetschef på stabsavdelningarna med förskolechef. Avdelningschef jämföras med utbildningschef.

Checklista - vid händelse/kris inom förskoleförvaltningen

Vad har hänt?	1. Liten händelse som förskolan kan hantera själv	2. Medelstor händelse där stabsavdelningarna stöttar	3. Stor händelse där förvaltningens krisledningsgrupp aktiveras
Finns det behov av stöd?	<ul style="list-style-type: none"> Inget behov av stöd vid info till vårdnadshavare Inget behov av stöd vid info till medarbetare Inget behov av samarbete med andra förvaltningar Ingen förväntad medieintresse Ingen förväntad aktivitet på sociala medier Inget eller eventuellt krisstöd till enstaka medarbetare/chefer 	<ul style="list-style-type: none"> Behov av stöd vid info till vårdnadshavare Behov av stöd vid info till medarbetare Eventuellt behov av samarbete med andra förvaltningar Möjligt medieintresse Möjlig aktivitet på sociala medier Eventuellt krisstöd till enstaka medarbetare/chefer 	<ul style="list-style-type: none"> Stort behov av stöd vid info till vårdnadshavare Stort behov av stöd vid info till medarbetare Stort behov av samarbete med andra förvaltningar Stort medieintresse Stor aktivitet på sociala medier Krisstöd till medarbetare/chefer Åkåd krisstöd vårdnadshavare/barn
Vem är ansvarig/samordnande?	Förskolechef eller enhetschef	Utbildningschef eller avdelningschef	Förskoledirektör
Vem informerar vem om läget?	Förskolechef > förskolans krisgrupp	Förskolechef > Utbildningschef > Förskolans krisgrupp Utbildningschef > Stödfunktioner eller Enhetschef > Avdelningschef	Förskolechef > Utbildningschef > Förskolans krisgrupp Utbildningschef > Krisledningsgruppen > Stödfunktioner
Vem informeras för kännedom?	Utbildningschef eller Avdelningschef Fackliga företrädare i förskolerådet	Förskoledirektör och kommunikationschef Beredskapssamordnare Dv Tjänstemans i beredskap (TiB) (SK) Kommunikatör i beredskap (KiB) (SK) Fackliga företrädare i områdesrådet	Nämndens presidium Tjänstemans i beredskap (TiB) (SK) Kommunikatör i beredskap (KiB) (SK) Fackliga företrädare i förvaltningsrådet
Vilka stödfunktioner kan kopplas in?	Utbildningsområdets team	Kommunikationsavdelningen, Kvalitet och myndighet, HR, Ekonomi	Kommunikationsavdelningen, Kvalitet och myndighet, HR, Ekonomi
Vilket krisstöd kan kopplas in?	Specialpedagog- och psykologteam Individ- och familjeansorg Företrädare i beredskap	Specialpedagog- och psykologteam Individ- och familjeansorg Företrädare i beredskap	Specialpedagog- och psykologteam Individ- och familjeansorg Företrädare i beredskap

Detta är en bilaga till förskoleförvaltningens krisledningsplan. Senast ändrad 2017-11-27

Nivå 1 – Liten händelse som förskolan kan hantera själv

En händelse i krisläge 1 är en mindre kris som förskoleenheten möter och som förskolechefen kan hantera själv med hjälp av medarbetarna och förskoleområdets krisgrupp. Krisstöd kan bli aktuellt.

Ansvarig: Förskolechef *eller* enhetschef

Informationsgång: Förskolechef informerar förskolans krisgrupp.

Informerar för kännedom: Utbildningschef *eller* avdelningschef, fackliga företrädare i förskolerådet.

Nivå 2 – Medelstor händelse där stabsavdelningarna stöttar

En händelse i nivå 2 är en medelstor kris som kan innebära att ett eller flera barn/medarbetare har påverkats på något sätt men större delen av förskolans medarbetare kan arbeta som vanligt. Krisstöd till enstaka medarbetare kan vara aktuellt. Media kan vara intresserade och vårdnadshavare på den aktuella förskolan kan beröras av händelsen och vilja ha information. Det kan finnas behov av intern information samt samarbete gentemot andra förvaltningar.

Ansvarig: Utbildningschef *eller* avdelningschef

Informationsgång: Förskolechef informerar förskolornas krisgrupp samt utbildningschef som kontaktar aktuella stödfunktioner.

Eller enhetschef informerar avdelningschef som kontaktar aktuella stödfunktioner.

Ansvarig chef ska skaffa sig en överblick över situationen och ta fram fakta kring vad som har hänt, när det hänt samt hur det har hänt. Utbildningschefen eller avdelningschefen leder insatsen, samordnar tillgängliga resurser samt avgör vilka stödfunktioner som ska kopplas in.

Information för kännedom: Utbildningschef eller avdelningschef kontaktar förskoledirektör, kommunikationschef och beredskapssamordnare. Dessa beslutar sedan vem som vid behov informerar stadskontorets Tjänstemans i beredskap (TiB) och Kommunikatör i beredskap (KiB). Fackliga företrädare i områdesrådet.

Nivå 3 – Större händelse där förvaltningens krisledningsgrupp aktiveras

En händelse i nivå 3 är en större kris där förvaltningens krisledningsgrupp aktiveras. En händelse vid nivå 3 är tillfällen då både barn och medarbetare påverkas mycket. Behovet av intern information och samarbete med andra förvaltningar är stort. Medias intresse är sannolikt omfattande. Vårdnadshavare och övriga Malmöbor har många frågor.

Ansvarig: Förskoledirektör

Informationsgång: Förskolechef informerar utbildningschef som kontaktar krisledningsgruppen. *Eller* enhetschef informerar avdelningschef som kontaktar krisledningsgruppen.

Krisledningsgruppen tar sedan kontakt med aktuella stödfunktioner.

Ansvarig chef ska skaffa sig en överblick över situationen och ta fram fakta kring vad som har hänt, när det hänt samt hur det har hänt. Förskoledirektören leder insatsen, samordnar tillgängliga resurser samt avgör vilka stödfunktioner som ska kopplas in.

Information för kännedom: Krisledningsgruppen tar kontakt med stadskontorets Tjänsteman i beredskap (TiB) och Kommunikatör i beredskap (KiB).

Fackliga företrädare i förvaltningsrådet.

Aktivering och inlarmning

Förvaltningen ska ha en beredskap att kunna ta emot larm och snabbt initiera krishantering genom att aktivera den egna krisledningsorganisationen.²

Krisledningsgruppen kallas in efter förvaltningsdirektörens (eller av förskoledirektören utsedd persons) direktiv. Efter larm ska krisledningsorganisationen samlas och kunna vara verksam så fort som möjligt på förutbestämd plats.

Signaler om behovet av att aktivera krisledningsorganisationen kan komma från exempelvis Tjänsteman i beredskap, verksamhetschef, polis, enskild medarbetare, räddningstjänst, SMHI eller medierapportering. Tjänsteman i beredskap ska alltid meddelas när förvaltningens krisledningsgrupp aktiverats och varför.

I samband med ledigheter eller tjänsteresor är det viktigt att säkerställa att samtliga nyckelfunktioner finns tillgängliga under kontorstid, eller att ersättare är utsedda. Med nyckelfunktioner avses krisledningsgruppen, ansvariga chefer samt stödfunktioner.

Utbildningscheferna har ansvar för att tillse att de är tillgängliga för inlarmning, eller att en ersättare är utsedd vid ledighet eller tjänsteresor.

Behov av kommuncentral samordning och stöd

På nivå 4-6 kopplas Malmö stads krisledningsorganisation in och den centrala krisledningsplanen aktiveras. Det är förskoledirektören eller av förskoledirektören utsedd person som avgör om förvaltningen behöver kommuncentralt stöd och samordning i en kris som rör förskoleförvaltningen. Vid dessa tillfällen kontaktas Tjänsteman i beredskap (TiB). TiB:en kan också kontaktas vid behov av konsultation och stöd vid bedömning av läge.

² Central krisledningsplan för Malmö stad s 10.

Tjänsteman i beredskap nås på telefon dygnet runt året om, se bilaga 3 för telefonnummer.

När en kris berör flera förvaltningar samtidigt hamnar ansvaret för stöd och samordning på kommunledningsnivå. Verksamhetsansvaret förflyttas däremot inte utan förskoleförvaltningen har kvar ordinarie uppdrag att bedriva förskoleverksamhet.

3. Krisledningsorganisation

Den som har ansvar för en verksamhet under normala förhållanden har motsvarande ansvar även vid kris. Krisen ska så långt det är möjligt hanteras av den verksamhet som är drabbad.

Förskolechef

Ansvarig chef ska skaffa sig en överblick över situationen och ta fram fakta kring vad som har hänt, när det hänt samt hur det har hänt.

I händelse av kris ska förskolechefen även:

- Utse någon som ansvarar för dokumentation av krishantering
- Ansvara för att utvärdering genomförs av samtliga inträffade händelser där förskolans krisgrupp aktiverats, dvs nivå 1. Utvärdering ska ske i lärande syfte och resultaten ska rapporteras till utbildningschefen *eller* avdelningschefen.

Förskoleområdets krisgrupp

Varje förskoleområde ska ha en krisgrupp som består av förskolechefen, de biträdande förskolecheferna samt förste förskollärare. *Instruktion vid krisituationer* innehåller anvisningar för deras arbete. Se bilaga 1.

Utbildningschef

Utbildningschefen ska vid händelser på nivå 2 eller mer organisera verksamheten så att förskolechefen frigörs för att helt kunna hantera händelsen/ krisen. Detta kan göras genom att en annan förskolechef avdelas att stötta den ansvarige förskolechefen. Förskolecheferna kan vara kopplade i grupper om två eller tre i utbildningsområdena.

I händelse av kris ska utbildningschefen även:

- Utse någon som ansvarar för dokumentation av krishantering
- Leda insatsen på nivå 2, samordna tillgängliga resurser samt avgöra vilka stödfunktioner som ska kopplas in.
- Ansvara för att utvärdering genomförs av samtliga inträffade händelser där förskolans krisgrupp aktiverats, dvs nivå 2. Utvärdering ska ske i lärande syfte och resultaten ska rapporteras till beredskapssamordnaren.

Förvaltningsdirektör

I ett krisläge har förskoledirektören det övergripande ansvaret för förvaltningens krisledning. Nedan anges några viktiga strategiska uppgifter i och efter ett krisläge:

- Beslut om att aktivera och larma in personal till förvaltningens krisledningsgrupp
- Informera och föredra lägesbild för förskolenämndens presidium
- Beslut om att avsluta krisledningsorganisationen

Förvaltningens krisledningsgrupp

Förvaltningens krisledningsgrupp utgör förskoledirektörens stöd i den strategiska ledningen av krisledningsorganisationen. Sammansättningen anpassas utifrån nivå på händelse/kris. Följande funktioner ingår alltid:

- Förskoledirektör
- Kommunikationschef
- Berörd utbildningschef
- HR-chef
- Beredskapssamordnare
- Kriskommunikatör
- Utvecklingsledare inom psykologi

Nedan anges några uppgifter i krisläge:

- Fastställa uppdrag och mål för krisledning
- Leda insatsen på nivå 3, samordna tillgängliga resurser samt avgöra vilka stödfunktioner som ska kopplas in.
- Utse kontaktperson med TiB och/eller till central krisledning
- Godkänna rapportering till förskolenämndens presidium
- Ta fram en lägesbild i samråd med berörda verksamheter och ta fram förslag på handlingsvägar
- Enas snabbt om underlag för intern/extern kommunikation (detta har hänt - detta gör vi nu) för vidare bearbetning hos kommunikationsenheten

Medlemmarna i krisledningsgruppen ska ha förprogrammerat sina mobiltelefoner med aktuella telefonnummer.

Efter inlarmning samlas gruppen i förskoledirektörens tjänsterum, Lugna gatan 82. IT-samordnaren svarar för att tekniska system finns och är funktionsdugliga.

Om denna plats inte kan användas är Konferensrum Storstrumpan, Fosievägen 13, reservplats.

Beslut av nämnd

Förskolenämnden beslutar såväl i krisläge som i normalläge i övergripande och strategiska frågor om budget, mål och inriktning för verksamheter inom nämndens ansvarsområde.

I de fall särskilda politiska beslut behöver fattas i ett krisläge kan detta behöva ske snabbt. Nämnden har utsett ett arbetsutskott (AU) som i nämndens ställe kan fatta beslut av brådskande karaktär. Beslut om aktivering av AU fattas av nämndens ordförande. I enlighet med Kommunallagens 6 kap 36 §, har nämndens ordförande rätt att fatta beslut i mycket brådskande ärenden där nämndens eller arbetsutskottets beslut inte kan avvaktas.

Förvaltningens nämndsekreterare utgör sekreterare i arbetsutskottet.

Beredskapssamordnare

Beredskapssamordnaren ska i händelse av kris:

- Tillsammans med förvaltningens kommunikationschef, och vid behov TiB, bistå förvaltningsdirektören för att bedöma om krisledningsgruppen ska aktiveras.
- Ansvara för att dokumentation sker av krishantering på nivå 3.

- Ansvara för att utvärdering genomförs av samtliga inträffade händelser där krisledningsgruppen aktiverats, dvs nivå 3. Utvärdering ska ske i lärande syfte och resultaten ska rapporteras till förvaltningsledningen.

4. Stödfunktioner

Krisledningsgruppen kan förstärkas med ytterligare stödfunktioner beroende på inträffad händelse och omfattning. Stödfunktionerna består av förvaltningens avdelningar. Dessa har i krisen samma ansvar som under ordinarie verksamhet. Vid behov kan ytterligare uppgifter tillkomma.

Kriskommunikation

Kriskommunikation ska tillgodose behovet av en god kommunikation med medarbetare, drabbade, vårdnadshavare, media med flera. En snabb, korrekt och tydlig kommunikation kan vara helt avgörande för hur väl förvaltningen klarar en händelse/kris. Det har också betydelse för hur vår hantering av situationen uppfattas av utomstående. Det är därför viktigt att kriskommunikationen kommer igång tidigt. Målet är att kommunikationen vid en händelse/ kris ska:

- Sprida snabb, tillförlitlig och tydlig information.
- Upprätthålla eller stärka förtroendet för vår verksamhet.
- Ge medarbetare, medborgare och andra aktörer en snabb och korrekt bild av händelsen/krisen och hur vi hanterar den.
- Ge medborgare och andra aktörer så goda förutsättningar som möjligt att fatta egna beslut.
- Långsiktigt stärka omvärldens bild av förskoleförvaltningen och Malmö stad som organisation.

Beskrivning av hur förskoleförvaltningen ska arbeta med kommunikation vid kris finns i förskoleförvaltningens riktlinjer för kriskommunikation, se bilaga 4.

Ansvarig: Kommunikationschef

Krisstöd

Det är viktigt att ta hand om personer som hamnat i kris genom att lyssna, trösta och lugna. Med ett krisstöd har förskoleförvaltningen möjlighet att i ett akut läge sätta in åtgärder med hjälp av utbildningsområdenas specialpedagog- och psykologteam gentemot berörda medarbetare.

I det absolut första akuta läget ska förskoleförvaltningens krisstöd även initialt kunna möta barn och vårdnadshavare som kan vara i behov av krisstöd. I det skedet handlar det inte om behandling, utan om att lyssna in och ge vårdnadshavare en tydlig hänvisning kring var man kan få vidare hjälp och stöd inom den allmänna sjukvården.

Specialpedagog- och psykologteamens sammankallande teamledare samordnar och prioriterar vid behov psykologernas insatser vid händelser på nivå 2.

Utvecklingsledaren inom psykologi är sakkunnig inom krishantering och innehar ett särskilt funktions- och samordningsansvar för psykologinsatser i krishantering inom förskoleförvaltningen. I kriser samarbetar psykologen med övrig krisledningsorganisation inom förvaltningen samt prioriterar psykologinsatserna vid händelser på nivå 3.

För både medarbetare och chefer utgör även företagshälsovården en möjlig resurs att anlita.

En uppföljning bör planeras in en tid efter den inträffade händelsen på berörd arbetsplats med medarbetare och berörda chefer. Närmaste chef ansvarar för att så sker.

Ansvarig: Utvecklingsledare inom psykologi

5. Dokumentation och utvärdering

Varje krisledningssituation ska dokumenteras. Ansvarig chef ska utse någon att dokumentera vid varje inträffad händelse. Beslut som tas och insatser som görs ska dokumenteras. Vem gör vad, och varför? Vilka stödfunktioner kallas in? Mall för dokumentation och utvärdering av krishantering finns i bilaga 5. Dokumentationen ska diarieföras av utbildningsområdets administrativa team.

När krisledningsorganisationen varit aktiverad ska organisationens sätt att hantera krisen utvärderas av ansvarig chef. Genom utvärderingen kan erfarenheter tas tillvara och krishanteringen förbättras till nästa gång något inträffar. Dokumentation av detta ska ske i samma mall som ovan. Beredskapssamordnaren är ansvarig för utvärdering av händelser vid nivå 3. Beredskapssamordnaren ska årligen göra en sammanställning av de utvärderingar som ansvarig utbildningschef gjort för händelser vid nivå 2. Sammanställningen ska redovisas för förvaltningsledningen och ska ligga till grund för fortsatt utveckling av förvaltningens arbete med krishantering och eventuell revidering av krisledningsplanen.

Utbildning

Beredskapssamordnaren ansvarar för att erforderliga utbildningar erbjuds till ansvariga chefer, krisledningsgrupp och berörda stödfunktioner. I förvaltningens gemensamma utbildningskatalog ska utbildning gällande krisledningsplan och krisstöd ingå.

Övning

Förvaltningens krisledning ska regelbundet öva sin krishanteringsförmåga.³ Beredskapssamordnaren ansvarar för att utvärdering görs av övningar genomförda av krisledningsgruppen.

Alla krisgrupper, oavsett placering i förvaltningen, ska genomföra minst en krisledningsövning årligen. Ansvarig chef ansvarar för att utvärdering görs av genomförda övningar. Utvärderingar skickas till beredskapssamordnaren som sammanställer dessa.

6. Avslut

Krisledningsorganisationen ska avvecklas så snart situationen medger. I samband med att krisledningsorganisationen avslutas ska medarbetare som tjänstgjort erbjudas avlastande samtal vid behov. Närmaste chef ansvarar för att så sker.

³ Program för Malmö stads krisberedskap 2016-2019 s 23.

Bilagor

Bilaga 1 Instruktion vid krissituationer

Bilaga 2 Checklista vid händelse/kris

Bilaga 3 Kontaktlista vid kris

Bilaga 4 Riktlinjer för kriskommunikation i förskoleförvaltningen

Bilaga 5 Mall för dokumentation av krishantering